

GEÇİCİ MÜHLET
(İİK M.287)

KESİN MÜHLET
(İİK M.289)

Doç. Dr. Serdar KALE

İstanbul Medipol Üniversitesi

Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Anabilim Dalı

GEÇİCİ MÜHLET

«Konkordato borçlu ile **alacaklıları*** arasında **mahkemenin gözetiminde**** yapılan ve borçlunun malvarlığının iflas usulüyle tasfiyesini önleyen veya durduran bir borç tasfiyesi sözleşmesidir.»

* Alacaklıların çoğunluğunun kabulü azınlıktaki alacaklılar için de bağlayıcıdır. - Rehinli alacaklılar ve alacağın doğum sebebine göre «imtiyazlı» olan bazı alacaklılar konkordato dışında kalabilir.

** Mahkeme alacaklılarla müzakereye imkân veren bir **moratoryum** ve **moratoryum boyunca borçluya nezaret edecek bir görevli** tayin eder. - Konkordato mahkemenin tasdiki olmadan hüküm doğurmaz.

GEÇİCİ MÜHLET

- Konkordato süreci mahkemeye yöneltilecek taleple başlar. Bu talep üzerine mahkeme öncelikle geçici mühlet kararı verecektir.
- Geçici mühlet devam ederken mahkeme kesin mühlet hakkında bir değerlendirme yapacak ve uygun görürse kesin mühlet kararı verecektir.
- Kesin mühlet içinde de alacaklılar toplantısı yapılacak ve daha sonra mahkeme yine kesin mühlet içinde tasdik yargılamasını yapacaktır.

GEÇİCİ MÜHLET

M. 287

Maddeyle, “geçici konkordato mühleti” adı altında yeni bir kurum ihdas edilmekte; bu mühletin uzatmayla birlikte beş ayı geçmemek üzere “geçici olarak” tanınabileceği hükme bağlanmaktadır.

Bu düzenleme ödeme güçlüğü içindeki borçluya süratle geçici hukuki koruma sağlamaya yöneliktir.

Şimdiye kadar aynı ihtiyaç iflas erteleme talepleri üzerine verilen ihtiyatî tedbir kararlarıyla karşılanmaya çalışılmaktaydı.

GEÇİCİ MÜHLET

- ✓ Moratoryum
- ✓ İcra takiplerini askıya alan bir geçici hukuki koruma süresi
- ✓ Geçici korumaya karar verilmesi için geçecek süre uzadıkça bu sürede yapılan cüz'i icra takipleri de ödeme gücünü içindeki işletmenin faaliyetine devam etmesini imkânsız hale getirebiliyor.
- ✓ **Çözüm:** Geçici korumanın mümkün olduğu kadar çabuk sağlanması ve geçici koruma talebiyle başvuru mahkemenin, başvurunun usulüne uygun şekilde yapılması halinde -geçici koruma süresi kararını vermesi .

GEÇİCİ MÜHLET

- ✓ Taraf teşkili yok. Alacaklılar dinlenmez. Duruşma yapılmaksızın geçici mühlet kararı verilecektir.
- ✓ Mahkeme tarafından geçici mühlet talebinin değerlendirilmesi, geçici konkordato komiseri tayin edilmesi ve borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli önlemlerin alınması işleri, **çekişmesiz yargı işidir** ve bu işlerde **re'sen hareket** ilkesi geçerli olacaktır.
- ✓ Kanun yolu yok.

GEÇİCİ MÜHLET
M.287/I

- **“Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286 ncı maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir ve 297 nci maddenin ikinci fıkrasındaki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır.”**

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m.287/1

- ✓ Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286 ncı maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir.
- ✓ Yani inceleme yalnızca belgelerin tam olup olmadığına ilişkindir.

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m.287/1

- ✓ Mahkeme malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır.
- ✓ 297 inci maddenin ikinci fıkrasına da atıf: Borçlunun mahkemenin izni olmadan rehin tesis edemeyeceği, kefil olamayacağı, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemeyeceği, takyit edemeyeceği ve ivazsız tasarruflarda bulunamayacağı yönündeki tedbirlere de karar verilebileceği öngörülmüştür.
- ✓ MÜHLET KARARI İÇİNDE TAŞINMAZ SATIŞI MÜMKÜN MÜDÜR?

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m.287/1

- Bu bağlamda, mahkeme geçici mühlet kararı ile **borçlunun tasarruf vetkisini kısıtlavarak, borçlunun, belirli bir rakamın üzerindeki işlemlerini komiserin yazılı onayına tabi tutabilir.** Yine mahkeme benzer nitelikte bir tedbir kararı alarak, borçlunun borçlularına, **komiserin denetiminde kullanılabilen banka hesap** numaralarına ödeme yapmalarını isteyebilir. Borçlunun mallarının envanterinin tutulması da bu kapsamda malvarlığının korunması yönünde bir tedbir kararıdır. Bu aşamada belirtmek gerekir ki, mahkemenin geçici mühlet kararı ile birlikte borçluya karşı takip başlatılmasına veya başlatılmış **takiplerin durdurulmasına dair tedbir kararı vermesine gerek yoktur.** Zira **geçici mühlet, kanunda ötürü kesin mühletin sonuçlarını doğuracaktır (m.288 f.1).** Bu durumda da geçici mühlet içinde borçluya karşı takip yapılamayacak ve başlamış olan takipler duracaktır (m.294 f.1).

GEÇİCİ MÜHLET

- UYGULAMADA SIK KARŞILAŞILAN TEDBİR TALEPLERİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ
- - BANKANIN, KONKORDATO TALEP EDEN BORÇLUDAN OLAN ALACAĞI İÇİN TAKAS MAHSUP YAPAMAYACAĞINA İLİŞKİN TEDBİR KARARI VERİLEBİLİR Mİ?
 - Bu talep, maddi hukuku ilgilendiren bir taleptir. Yeni konkordato hukukunda, kanun koyucu, İcra ve İflas hukukunu müdahaleci bir noktaya taşımıştır. Yani konkordato normları ile maddi hukuka ciddi müdahaleler mümkün olabilmektedir. Örn. M.296, 294VI, 294 IV.

GEÇİCİ MÜHLET

- Takas mahsup konusunda mahkemenin vereceği karar da İİK m. 294/IV hükmünün etkinliğini sağlayacak nitelikte olmalıdır.
- İİK m.294/IV hükmünde, konkordatoda takasın, İcra ve İflas Kanununun 200 ve 201. maddelerine tabi olduğu ve takasın uygulanmasında geçici mühletin **ilanı tarihinin** esas alındığı belirtilmiştir.

GEÇİCİ MÜHLET

- İlgili hükmün konkordatoya uyarlanması neticesinde şu hallerde takas mümkün olmayacaktır:
- Konkordato talep edenin borçlusu, geçici mühlet kararının ilanından sonra konkordato talep edenin alacaklısı olursa.
- Konkordato talep edenin alacaklısı, geçici mühlet kararının ilanından sonra konkordato talep edenin borçlusu olursa

GEÇİCİ MÜHLET

- Bankanın takas hakkını mühlet içinde kullanabilmesi için hem TBK da ki hem de İİK da ki koşulların gerçekleşmesi gerekmektedir.
- TBK m. 139 gereğince bankanın takas hakkını kullanabilmesi için alacağının muaccel hale gelmesi gerekir. Yani bu durumda ya kredi sözleşmesi kat edilmeli ya da kredi taksitini talep etme zamanı gelmelidir. Bu şekilde bankanın muaccel bir alacağından söz edilecektir.

GEÇİCİ MÜHLET

- Bankanın takas hakkını kullanabilmesinin ikinci koşulu İİK hükmü gereğince borcunun geçici mühlet kararından önce doğmuş olması gerekmektedir. Aksi halde, yani bankanın borcu mühletten sonra doğmuşsa (borçlunun hesabına mühletten sonra para gelmişse) artık takas ve mahsup mümkün olmayacaktır.

GEÇİCİ MÜHLET

- GEÇİCİ MÜHLET KARARI VEREN MAHKEME TEMİNAT MEKTUPLARININ PARAYA ÇEVİRİLMEMESİNE YÖNELİK KARAR VEREBİLİR Mİ?

İİK m.296/1 hükmüne göre, konkordato talep edilmesi, sözleşmenin feshine başlı başına bir gerekçe yapılamaz. Bu hükümden yola çıkılarak başkaca **haklı bir sebep olmaksızın**, borçlunun konkordato başvurusu **bahane edilerek** teminat mektuplarının paraya çevrilmesi yoluna gidilmesi mümkün olmamalıdır.

GEÇİCİ MÜHLET

- Bu nedenle de Mahkemelerin, tüm teminat mektupları bakımından, teminat mektubunun paraya çevrilmesini engelleyecek bir ihtiyati tedbir kararı vermeleri mümkün olmamakla birlikte, teminat mektuplarının sadece konkordato başvurusu bahane edilerek paraya çevrilmesi önüne geçecek şekilde ihtiyati tedbir kararı tesis edebilecekleri düşünülebilir. **Elbette ki, koşulları oluşan teminat mektuplarının paraya çevrilmemesine yönelik bir karar tesis edilebilmesi mümkün olmayacaktır.** Bu durumda Mahkeme, koşullarının oluşup oluşmadığı noktasındaki tereddütleri komiseri görevlendirmek suretiyle aşabilecektir.

GEÇİCİ MÜHLET

- GEÇİCİ MÜHLET KARARI İLE BİRLİKTE ÇEKLERE KARŞILIKSIZDIR ŞERHİNİN VURULMAMASI KONUSUNDA TEDBİR KARARI VERİLEBİLİR Mİ?

GEÇİCİ MÜHLET

- Konkordatonun, borçlunun tarafı olduğu sözleşmelere olan etkisi İİK 296. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddedeki düzenleme borçlunun temel mal ve hizmet sağlayan sözleşmelerin devam etmesi amacıyla getirilmiştir. Bu düzenleme ile borçluya tanınan haklar, borçlunun tarafı olduğu sözleşmelerdeki edimlerini yerine getirmekten kaçınma imkânı sağlamaz. Bu açıdan bakıldığında borçlunun ticari ilişkisi nedeniyle düzenlemiş olduğu çeklerle ilgili bankaya ibraz halinde karşılıksız kaşesi vurulmaması şeklinde mahkemece bir karar verilmesi mümkün değildir.
Zira çek düzenleyen borçlunun. bu çek nedeniyle lehtar ya da cirantalar ile arasında oluşan hukuki ilişkive ve banka ile olan hukuki ilişkisine geçici mühlet nedeniyle müdahale edilmesi konkordato kurumunun amacını aşar niteliktedir. Çek bir ödeme vasıtası olup, karşılığı edimin yerine getirilip getirilmediği hususu yargılamayı gerektirdiğinden 3.kişileri etkileyecek şekilde çekin karşılıksız kaşesi vurulmaktan muaf tutulması konusunda tedbir kararı verilemez.

GEÇİCİ MÜHLET

- Bir çek bankanıza ibraz edildiğinde, hesapta para bulunuyorsa ve çekin ödenebileceğine ilişkin komiser heyetinin de onayı var ise, bu durumda zaten bir problemle karşılaşılmayacaktır. Ancak hesapta para bulunmasına rağmen komiser onayı bulunmuyor ise, bu durumda çekin ödememesinin gerekçesi, hesabın karşılıksız olması değil, konkordato hukukunun kendine özgü kurallarıdır. Bu nedenle bu durumda Bankanızın çekin arkasına “İsbu çekin kesidecisi hakkında. x Asliye Ticaret Mahkemesinin x Esas savılı dosyasında geçici mühlet kararı verildiğinden ve bu kararla birlikte borclu kesidecinin işlemlerinin geçerliliği komiser/komiser heveti onavına tabi tutulduğundan ve isbu çekin ödenmesi konusunda komiserin/komiser hevetinin bir onayı bulunmadığından çek hakkında herhangi bir işlem yapılamamıştır.” şeklinde bir şerhe yer verilebilir.
- TTK M.808 - TTK m.808 hükmünde. hamilin ciranta ve diğer çek borçlularına müracaat etmesi, çekin herhangi bir sebeple ödenmemiş olması olgusunun varlığına bağlanmıştır. Netice itibarıyla, hamilin ciranta ve diğer çek borçlularına başvuru hakkını kullanabilmesi için. çekin illaki “karşılıksızdır” işlemine tabi tutulması gerekmekte olup. çekin herhangi bir sebeple ödenmemiş olması (ki konkordato sürecinde komiser onayı bulunmadığı için yapılamayan ödemeler de bu kapsamdadır) yeterlidir.

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m.287/1

- ✓ İİK m.288/1'e göre Geçici mühlet kesin mühletin sonuçlarını doğurur.
- ✓ Bu kanun hükümlerine göre mahkemenin ayrıca bir karar vermesine gerek olmaksızın, borçlu aleyhine yeni takip **başlatılamayacaktır.**

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m.287/II

“Konkordato işlemlerinin başlatılması alacaklılardan biri tarafından talep edilmişse, borçlunun 286 ncı maddede belirtilen belgeleri ve kayıtları mahkemenin vereceği makul süre içinde ve eksiksiz olarak sunması hâlinde geçici mühlet kararı verilir. Bu durumda anılan belge ve kayıtların hazırlanması için gerekli masraf alacaklı tarafından karşılanır. Belge ve kayıtların süresinde ve eksiksiz olarak sunulmaması hâlinde geçici mühlet kararı verilmez ve alacaklının yaptığı konkordato talebinin de reddine karar verilir.”

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m. 287/II

- ✓ Alacaklılardan birinin konkordato talebi varsa,
- ✓ Borçlunun 286 ncı maddede belirtilen belgeleri ve kayıtları sunması gerekir.
- ✓ Alacaklının, borçluya ilişkin ayrıntılı belge ve kayıtları elde etmesi mümkün olmayacağından, bunları borçlunu ibraz etmesi tabiidir.
- ✓ Ancak bu belge için gerekli masraflar alacaklı tarafından karşılanır.
- ✓ Mahkeme bunun için “makul süre” verir. Bu halde, HMK m. 90 uyarınca hakimin belirleyeceği sürenin, lüzumu halinde artırılması da mümkün olabilecektir (HMK m. 90/2).
- ✓ Belgeler süresinde ve eksiksiz sunulmazsa konkordato talebi reddedilir.
- ✓ BORCLU SİRKETLE BİRLİKTE ORTAKLARIN DA AYNI DOSYADA KONKORDATO TALEP EDEBİLMESİ MÜMKÜNDÜR. FAKAT ORTAĞIN DA AYRI VE CİDDİ BİR PROJE HAZIRLAMASI GEREKİR.
- ✓ ORTAK OLMAYAN KEFİLİN DURUMU?

“Mahkeme, geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir **GEÇİCİ KONKORDATO KOMİSERİ** görevlendirir. Alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç komiser de görevlendirilebilir. 290 ıncı madde bu konuda kıyasen uygulanır.”

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m. 287/III

- ✓ Geçici konkordato komiseri, **konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığını** yakından denetlemesi için görevlendirilmektedir.
- ✓ Alacaklı sayısının veya alacak miktarının fazla olması halinde mahkemenin üç komiser de mümkün. Maliyeti artırmamak için üçten fazla komiser atanması istenmemiş,
- ✓ Ancak geçici mühlet kararı verildiğinde geçici komiser atanması şarttır.

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m. 287/IV

“Geçici mühlet üç aydır. Mahkeme bu üç aylık süre dolmadan borçlunun veya geçici komiserin yapacağı talep üzerine geçici mühleti en fazla iki ay daha uzatabilir, uzatmayı borçlu talep etmişse geçici komiserin de görüşü alınır. Geçici mühletin toplam süresi beş ayı geçemez.”

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m. 287/IV

- ✓ Maddede geçici mühlet kural olarak üç ay olarak öngörülmüştür.
- ✓ Konkordato komiseri veya borçlu, mühletin uzatılmasını talep edebilir, alacaklı uzatma talep edemez.
- ✓ Mühletin uzatılmasına karar vermek mahkemenin takdirindedir. Örneğin üç ay dolmak üzere olmasına rağmen, konkordatonun başarıya ulaşması ihtimali görülüyorsa, mahkeme geçici mühleti uzatmama yönünde karar verebilecektir.

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m. 287/V

“291 inci ve 292 nci maddeler, geçici mühlet hakkında kıyasen uygulanır.”

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m. 287/VI

- ✓ 291:Geçici mühlet içinde de borçlunun mali durumu düzelir yani iyileşme sağlanırsa, kesin mühlet verilmesine ve konkordatonun tasdikine gerek kalmayacağından, geçici mühlet mahkemece kaldırılır.
- ✓ 292: Konkordato iyileşme ümidinin olmaması ve konkordatonun tasdiki ihtimalinin görülmemesi nedeniyle geçici mühlet içinde konkordato talebi reddedilirse, mahkeme geçici mühleti kaldıracak ve borçlu iflasa tabi şahıslardan ise ve 292 inci maddedeki şartlardan biri gerçekleşmişse, re'sen iflasa da karar verecektir.
- ✓ İFLAS KARAR VERMEDEN ÖNCE MAHKEMENİN KADEMELİ BİR DEĞERLENDİRME YAPMASI GEREKİR.

GEÇİCİ MÜHLET

İİK m. 287/VI

“Geçici mühlet talebinin kabulü, geçici komiser görevlendirilmesi, geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.”

- ✓ Geçici mühlet talebinin kabulü,
- ✓ Geçici komiser görevlendirilmesi,
- ✓ Geçici mühletin uzatılması ve tedbirlere (tedbir taleplerinin reddine ilişkin kararlara karşı kanun yolu açık olmalıdır) ilişkin kararlara karşı kanun yoluna başvurulamaz.
- ✓ Geçici mühlet talebi **reddedilirse** istinaf yolu açıktır.

**GEÇİCİ MÜHLETİN
SONUÇLARI,
İLANI VE BİLDİRİMİ**

İİK m. 288/1

“Geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur.”

Maddeyle, geçici mühletin sonuçları, ilanı ve bildirimini düzenlenmekte; geçici mühletin, kesin mühletin sonuçlarını doğurması esası kabul edilmektedir.

**GEÇİCİ MÜHLETİN
ŞONUÇLARI,
İLANI VE BİLDİRİMİ**

İİK m. 288/1

- ✓ Kesin mühletin sonuçlarına atıf yapılırken “**kıyas yoluyla**” ibaresi kullanılmamış. O halde bütün sonuçlar ortaya çıkacak.
- ✓ **FAKAT DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTA. BAZI İSLEMLERİN MUTLAK OLARAK KESİN MÜHLETTE YAPILACAK OLMASIDIR. ÖRNEĞİN ALACAK BİLDİRİMİ VE ALACAKLILAR TOPLANTISI GEÇİCİ MÜHLETTE YAPILAMAZ.**
- ✓ Yani, kesin mühletin gerek takip yasağı gibi borçluyu koruyan gerekse belirli işlemlerin ancak komiserin izniyle yapılabilmesi gibi borclunun **tasarruf vetkisini sınırlayan hükümlerinin geçici mühlet için de geçerli** olduğunda tereddüt edilmemelidir.

GEÇİCİ MÜHLETİN
ŞONUÇLARI,
İLANI VE BİLDİRİMİ

İİK m. 288/II

“Mahkemece geçici mühlet kararı, ticaret sicili gazetesinde ve Basın-İlan Kurumunun resmî ilan portalında ilan olunur ve derhâl tapu müdürlüğüne, ticaret sicili müdürlüğüne, **vergi dairesine**, gümrük ve posta idarelerine, Türkiye Bankalar Birliğine, **Türkiye Katılım Bankaları Birliğine**, mahallî ticaret odalarına, sanayi odalarına, taşınır kıymet borsalarına, Sermaye Piyasası Kuruluna ve diğer lazım gelen yerlere bildirilir. İlanda ayrıca alacaklıların, ilandan itibaren yedi günlük kesin süre içinde dilekçeyle itiraz ederek konkordato mühleti verilmesini gerektiren bir hâl bulunmadığını delilleriyle birlikte ileri sürebilecekleri ve bu çerçevede mahkemeden konkordato talebinin reddini isteyebilecekleri belirtilir.”

**GEÇİCİ MÜHLETİN
SONUÇLARI,
İLANI VE BİLDİRİMİ**

İİK m. 288/II

- ✓ Geçici mühlet kararı, mahkeme tarafından, ticaret sicili gazetesinde ve Basın-İlan Kurumunun resmî ilan portalından ilan edilecektir.
- ✓ Tapu müdürlüğüne, ticaret sicili müdürlüğüne, vergi dairesine, gümrük ve posta idarelerine, Türkiye Bankalar Birliğine, Türkiye Katılım Bankaları Birliğine, mahallî ticaret odalarına, sanayi odalarına, taşınır kıymet borsalarına, Sermaye Piyasası Kuruluna ve diğer lazım gelen yerlere bildirilir.

**GEÇİCİ MÜHLETİN
ŞONUÇLARI,
İLANI VE BİLDİRİMİ**

İİK m. 288/II

- ✓ İlanın amaçlarından biri de alacaklıların **konkordato mühletinin verilmesine ve konkordato talebine itiraz edebilmelerini** sağlamaktır.
- ✓ İtiraz etmek isteyen alacaklıların, ilandan itibaren **yedi günlük** süre içinde mahkemeye başvurmaları ve itirazlarını haklı çıkaran delillerini de mahkemeye sunmaları gerekir.
- ✓ İlan zorunludur.

**GEÇİCİ MÜHLETİN
ŞONUÇLARI,
İLANI VE BİLDİRİMİ**

İİK m. 288/III

“Geçici mühletin uzatılmasına ve geçici mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar da ikinci fıkra uyarınca ilan olunur ve ilgili yerlere bildirilir.”

KESİN MÜHLET

(İİK m. 289)

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/1)

**“Mahkeme, kesin
mühlet hakkındaki
kararını geçici mühlet
içinde verir.”**

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/1)

- ✓ Mahkemenin kesin mühlet hakkında bir karar verebilmesi için borçlu ya da geçici komiserin talebi gereklidir, geçici mühlet kararı verilmesi üzerine, mahkemenin, yeni bir talep gerekmeksizin kesin mühlet hakkında karar vermesi (re'sen) mümkün değildir.

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/II)

“Kesin mühlet hakkında bir karar verilebilmesi için, mahkeme borçluyu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı duruşmaya davet eder. Geçici komiser, duruşmadan önce yazılı raporunu sunar ve mahkemece gerekli görülürse, beyanı alınmak üzere duruşmada hazır bulunur. Mahkeme yapacağı değerlendirmede, itiraz eden alacaklıların dilekçelerinde ileri sürdükleri itiraz sebeplerini de dikkate alır.”

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/II)

- ✓ Mahkeme geçici mühletteki gibi şekli değil, esasa ilişkin bir inceleme yapar.
- ✓ Duruşma açar, duruşmadan önce geçici komiser mahkemeye raporunu sunmuş olmalıdır. Tasdik vargılamasından (m.304) farklı olarak **duruşmanın ilanına gerek yoktur.**
- ✓ Borçluyu duruşmaya çağırır.
- ✓ Alacaklı talepte bulunmuşsa alacaklıyı çağırır.
- ✓ Gerekirse geçici komiseri duruşmaya çağırır.
- ✓ İtiraz eden **alacaklıların yazılı itirazlarını** değerlendirir.

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/III)

“Konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde borçluya bir yıllık kesin mühlet verilir. Bu kararlar birlikte mahkeme, yeni bir görevlendirme yapılmasını gerektiren bir durum olmadığı takdirde geçici komiser veya komiserlerin görevine devam etmesine karar verir ve dosyayı komisere tevdi eder.”

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/III)

- ✓ Mahkemenin kesin mühlet kararı verebilmesi için konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması gerekmektedir.
- ✓ Mahkemenin bu kararında objektif kriterler (özellikle borçlunun mali durumuna ilişkin belgeler) dikkate alınır ve kesin mühlet kararı verilmesinde geçici komiser raporu çok önemlidir.
- ✓ Konkordatonun başarıya ulaşma ihtimali: **“iyileşme”** veya **“konkordatonun tasdiki ihtimali”** kavramlarını barındırır.
- ✓ İYİLEŞME, SADECE SAYILARLA VE İSTATİSTİKLE GERÇEKLEŞEN BİR OLGU DEĞİLDİR. SADECE ALACAKLI VE BORÇLUYU DA İLGİLENDİRMEZ. İŞÇİLER VE TEDARİKÇİLER GİBİ ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN HUKUKİ DURUMUNU VE MENFAATİNİ ETKİLEYEN BİR OLGUDUR.

- İYİLEŞME İHTİMALİ DEĞERLENDİRİKEN DİKKATE ALINACAK KRİTERLER
- 1.YÖNETİM:
 - - Hedeflenen amaçlara ulaşımında eksikli var mı?
 - Planlamada ve stratejide hata var mı?
- 2. YÖNETİM ORGANİZASYONU:
 - - İletişimde koordinasyon eksikliği var mı?
- 3. İNSAN KAYNAKLARI:
 - - Çalışan değişimi sürekli mi?
 - - Çalışanların nitelikleri ve gelişimi nedir?

- 4. ÜRETİM VE SATIŞ ALANI
 - - Pazar alanı
 - - Üretim ve pazarlama maliyetleri
 - - Fiyat politikası
 - - Satış ve dağıtım kanalları
- 5. MALİ SEKTÖR
 - Sermaye yeterli mi?
 - Finans ve muhasebe sistemi sorunlu mu?
 - Nakit akış tablosu kontrollü mü?
 - Yeni projelerle ilgili karşılık yeterli mi?
- 5. PAZAR ALANI
 - Arz talep dengesi yerinde mi?
 - Rekabet ortamı sağlıklı mı?

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/III)

- ✓ Kesin mühlet kararı ile birlikte bir veya birkaç konkordato komiseri görevlendirilir.
- ✓ Geçici komiserlerin görevine devam etmesi de mümkündür
- ✓ Mahkeme bu görevlendirme ile birlikte komisere ödenecek ücreti de belirler.
- ✓ Komiserin görevlendirilmesiyle birlikte dosya **derhal komisere tevdi** edilir. Buradaki tevdi, fiziki bir tevdi değildir. Dosyanın mahkemesinde kalması, alacaklıların menfaati için daha doğrudur.

KOMİSERİN GÖREVLERİ

(1) Faaliyetlerine/işlerine devam eden borçluların tasarruflarına nezaret etmek (İİK md. 297/1). Ayrıca mühlet kararı verirken veya mühlet içinde mahkeme, bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verdiği hallerde “izin vermek” veya “yönetmek/icra etmek” (İİK md. 297/1).

(2) Borçlunun mevcudunun bir defterini yapmak ve malların kıymetlerini takdir etmek (İİK md. 298/1) (Borçlunun başka yerlerde malları varsa bu muamele o yer icra dairesi marifetiyle yaptırılabilirse de zaman kazanmak adına KOMİSER TARAFINDAN YAPTIRILMASI DAHA DOĞRUDUR).

KOMİSERİN GÖREVLERİ

(3) Güçlük arz eden özel durumlarda kesin mühletin mahkemece 6 aya kadar uzatılması için, durumu açıklayan gerekçeli raporla talepte bulunmak. Hakeza borçlu tarafından talep edilen kesin mühletin uzatılması talebinde mahkemeye görüş sunmak (İİK md. 289/4).

(4) Konkordato talebi ile amaçlanan iyileşmenin, kesin mühletin sona ermesinden önce gerçekleşmesi halinde, bu durumu yazılı bir raporla mahkemeye bildirerek kesin mühletin kaldırılması ve konkordato talebinin reddine dair görüş bildirmek (İİK md. 291/1).

(5) İflâsa tabi borçlu bakımından, kesin mühletin verilmesinden sonra kanundaki İİK md. 292/1'deki hallerin gerçekleşmesi halinde mahkemeye yazılı rapor sunmak (İİK md. 292/1). Mahkeme bu durumda kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflâsına resen karar verir.

BU MADDE GEREĞİNCE İFLASA KARAR VERİLEBİLMESİ İÇİN DOĞRUDAN DOĞRUYA İFLAS KOSULLARININ BULUNMASINA GEREK YOKTUR!!

KOMİSERİN GÖREVLERİ

(6) İflâsa tabi olmayan borçlu bakımından İİK md. 292. maddenin birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki hâllerin kesin mühletin verilmesinden sonra gerçekleşmesi durumunda, mahkemeye yazılı rapor sunmak (İİK md. 292/2). Mahkeme bu halde kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine resen karar verir.

(7) Konusu para olmayan alacakların borçlu tarafından aynen üstlenilmek istenmesi halinde, bunu değerlendirerek uygun olduğu takdirde onay vermek (İİK md. 294/7).

(8) Borçlunun tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini mahkemenin onayıyla herhangi bir zamanda sona erecek şekilde feshetmek istediği hallerde bu konuda uygun görüş vermek (İİK md. 296/2).

KOMİSERİN GÖREVLERİ

(9) İİK md. 289/3 gereğince oluşturulacak yedi alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla oluşturulacak alacaklılar kuruluna ilişkin görüş vermek (İİK md. 289/3; Yönetmelik md. 10),

(10) Alacaklılar kurulunun her ay en az bir kere yapılması zorunlu olan aylık olağan toplantılarının yeri ve zamanını belirleyip ilgililere bildirmek (İİK md.; Yönetmelik md. 13/1),

(11) Alacaklılar kurulu toplantısında hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlamak (İİK md.; Yönetmelik md. 13/3),

KOMİSERİN GÖREVLERİ

(12) Rehinli malların kıymetinin takdirine ilişkin kararını alacaklıların incelemesine hazır bulundurmak; kıymet takdiri kararını alacaklılar toplantısından önce yazılı olarak rehinli alacaklılara ve borçluya bildirmek (İİK md. 298/2).

(13) Alacaklıları, İİK'nin 288 inci madde uyarınca yapılacak ilânla, ilân tarihinden itibaren onbeş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet etmek (İİK md. 299).

Borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında açıklamada bulunmaya davet etmek (İİK md. 300).

(14) Alacakların varit olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve belgeleri üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak bunların neticesini raporla belirtmek (İİK md. 300, 302).

KOMİSERİN GÖREVLERİ

(15) İİK md. 288 uyarınca yapacağı bir ilânla alacaklıları, konkordato projesini müzakere etmek üzere toplanmaya davet etmek (İİK md. 301).

(16) Alacaklılar toplantısına başkanlık etmek ve borçlunun durumu hakkında bir rapor vermek (İİK md. 302/1).

(17) İltihak süresinin bitmesinden itibaren en geç yedi gün içinde konkordatoya ilişkin bütün belgeleri, konkordato projesinin kabul edilip edilmediğine ve tasdikinin uygun olup olmadığına dair gerekçeli raporunu mahkemeye tevdi etmek (İİK md. 302/8).

(18) İİK md. 304 gereğince konkordato hakkında karar verecek mahkemede beyanda bulunmak (İİK md. 304/1).

KOMİSERİN GÖREVLERİ

(19) İİK md. 304 gereğince konkordato hakkında yapılan yargılamada kesin mühlet içinde bir karar verilemeyeceği anlaşılması halinde; -altı aydan fazla olmamak üzere- karar verilinceye kadar mühlet hükümlerinin devamına karar vereceği hallerde mahkemenin istemi halinde rapor vermek (İİK md. 304/2).

(20) Kesin mühlet içinde uygun göreceği zamanda bütün rehinli alacaklıları borçlunun anapara indirimi, faiz indirimi, vadelandirme veya diğer ödeme tekliflerini müzakere etmek üzere tebligat çıkartarak davet etmek (İİK md. 308/h).

KOMİSERİN YETKİLERİ

Konkordato komiseri

-görevi kapsamında ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeleri, özel ve kamu kurum ve kuruluşları ile ilgililerden talep edebilir,

-doğrudan yazışma yapabilir ve iletişim kurabilir. (İİK md. 286/3, 290/3; Yönetmelik md. 8).

- komiser ayrıca bilirkişi tayin edebilir, istinabe yoluna gidebilir.

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/IV)

“Mahkemece, kesin mühlet kararıyla beraber veya kesin mühlet içinde uygun görülecek bir zamanda yedi alacaklıyı geçmemek, herhangi bir ücret takdir edilmemek ve tek sayıda olmak kaydıyla ayrıca bir alacaklılar kurulu oluşturulabilir. Bu durumda alacaklıları, hukuki nitelik itibarıyla birbirinden farklı olan alacaklı sınıfları ve varsa rehinli alacaklılar, alacaklılar kurulunda hakkaniyete uygun şekilde temsil edilir. Alacaklılar kurulu oluşturulurken komiserin de görüşü alınır. Alacaklılar kurulu her ay en az bir kere toplanır ve hazır bulunanların oy çokluğuyla karar alır. Komiser bu toplantıda hazır bulunarak alınan kararları toplantıya katılanların imzasını almak suretiyle tutanağa bağlar. Alacaklı sayısı, alacak miktarı ve alacakların çeşitliliği dikkate alınarak alacaklılar kurulunun zorunlu olarak oluşturulacağı haller ile alacaklılar kuruluna ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikte gösterilir.”

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/IV)

✓ Alacaklılar kurulunda farklı alacaklı sınıflarının ve rehinli alacaklıların da temsil edileceği ve bu temsil oranının da hakkaniyete uygun yani oranlı olması gerektiği ifade edilmiştir.

✓ Alacaklılar kurulu:

- Oluşturulurken komiserin görüşü alınır, ancak kurulun oluşumu mahkemenin takdirindedir (kimin hangi oranda temsil edileceği).
- Ayda en az bir kez toplanır ve kararları oy çokluğu ile alır, toplantı yeter sayısı yok.
- Komiser tutanak hazırlar ve imzalatır.

✓ Alacaklılar kurulunun oluşturulması bazı hallerde zorunludur. Yönetmelikte zorunlu olarak oluşturulacağı haller düzenlenmiştir.

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/V)

Güçlük arz eden özel durumlarda kesin mühlet, komiserin bu durumu açıklayan gerekçeli raporu ve talebi üzerine mahkemece altı aya kadar uzatılabilir. Borçlu da bu fıkra uyarınca uzatma talebinde bulunabilir; bu takdirde komiserin de görüşü alınır. Her iki hâlde de uzatma talebi kesin mühletin sonra ermesinden önce yapılır ve uzatma kararı vermeden önce, varsa alacaklılar kurulunun da görüşü alınır.

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/V)

- ✓ Mahkeme bazı hallerde kesin mülletin uzatılmasına karar verebilecektir.
- ✓ Ancak mülletin uzatılması için borçlu ya da komiserin gerekçeli talebi şarttır. Borçlunun talebi halinde, mahkeme komiserin görüşünü de alır.
- ✓ Her halde konkordato mülletinin uzatılması talebinin **kesin müllet içinde** yapılması gerekir. Müllet sona erdikten sonra yapılacak talepler dikkate alınmayacaktır.

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/V)

- ✓ Uzatma en fazla altı ay olabilir.
- ✓ Azami geçici mühlet süresi ile birlikte toplam mühlet en fazla yirmi üç aydır.
- ✓ Ancak konkordatonun tasdiki usulünü düzenleyen 304. maddenin ikinci fıkrasına göre konkordatonun tasdiki hakkında yapılan yargılamada kesin mühlet içinde bir karar verilemeyeceği anlaşılırsa; mahkeme, komiserden gerekçeli bir rapor da alarak ve **altı aydan fazla olmamak üzere karar verilinceye kadar mühlet hükümlerinin devamına karar verebilir.**

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/V)

✓ “Güçlük arz eden özel durumlar”
ibaresinden anlaşılması gereken,

Örneğin:

- Konkordato kapsamında yabancılık unsuru içeren hukuki ilişkiler,
- Kapsamlı sözleşmelerin varlığı
- Alacaklı sayısının tasdiğe giden süreci zorlaştırması

KESİN MÜHLET

(İİK m.289/V)

Kesin mühlet verilmesine, kesin mühletin uzatılmasına ve kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar, 288 inci madde uyarınca ilan edilir ve ilgili yerlere bildirilir.

Mühletin Alacaklılar Bakımından Sonuçları

(İİK m. 294-296)

Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları

(İİK m.297)

Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi **ve** **Alacaklar Hakkında Borçlunun Beyanı**

(İİK m.299- m.300)

MÜHLETİN ALACAKLILAR BAKIMINDAN SONUÇLARI (m. 294-296)

- 1. Mühlet Kararının Borçlu Aleyhine Başlatılmış veya Başlatılacak Takipler Bakımından Sonuçları** (*İİK m.294 f.1, 2*)
- 2. Mühlet Kararının Borçlu Aleyhine Tesis Edilen İhtiyati Tedbir ve İhtiyati Haciz Kararlarının Uygulanması Üzerindeki Etkisi** (*İİK m.294, f.1*)
- 3. Mühlet Kararının Faiz Üzerindeki Etkisi** (*İİK m.294 f.3*)
- 4. Konkordato Mühletinin Takas ve Mahsup Üzerindeki Etkisi** (*İİK m.294 f.4*)
- 5. Konkordato Mühletinin Hacizli Mallar Üzerindeki Etkisi** (*İİK m.294 f.5*)
- 6. Konkordato Mühletinin Müstakbel Alacakların Devri Üzerindeki Etkisi** (*İİK m.294 f.6*)
- 7. Konkordatonun Konusu Para Olmayan Alacaklar Üzerindeki Etkisi** (*İİK m. 294 f.7*)

İİK m.294'e Genel Bakış

Konkordato mühleti en önemli etkisini alacaklıların hakları üzerinde göstermektedir. Maddede konkordato mühletinin alacaklılar bakımından sonuçları açıkça hükme bağlanmıştır.

Aslında bu maddeden genel olarak çıkarılan genel sonuç;

1. Konkordato mühleti ile alacaklılarının haklarının sınırlandırılmış olduğudur.

Mühlet kararı içerisinde hem konkordato projesinin tamamlamak hem de ticari hayatına devam etmek isteyen borçlunun alacaklıların **baskılarından** uzak kalmaya ihtiyaı bulunmaktadır. Mühlet kararı ile birlikte tasarruf yetkisi sınırlanan borçluya bazı imkanların verilmesi zorunluluk arz etmektedir. ***İşte bir anlamada borçlunun alacaklılarına karşı sahip olduğu imtiyazlar maddenin konusunu oluşturmaktadır.***

2. Maddenin bir diğer amacı ise alacaklılar arasındaki eşitliğin korunmasıdır.

Özellikle neredeyse tüm alacaklıların borçluya karşı takip başlatamamaları veya başlamış takiplere devam edememesi, bir alacaklının diğer alacaklılara nazaran daha avantajlı bir konumda bulunmasının önüne geçebilecektir.

Maddenin mevcut haliyle iflasın açılmasının alacaklıların haklarına olan etkisine yaklaştırıldığı söylenebilir

Kesin mühlet kararının alacaklılar bakımından sonuçları mutlaktır.

Kesin mühlet kararının verildiği an alacaklıların hakları için getirdiği sınırlamalar etkisini gösterir.

Kararın ilan edilmesine Alacaklıların karardan haberdar olması aranmaz.

Kesin mühlet kararı derhal etki doğuran nitelikte bir karardır.

✓**Kesin mühlet kararının** alacaklılar bakımından sonuçları mutlaktır ve hakimin, kesin mühlet kararını verdiği **an itibariyle** etkilerini göstermeye başlayacaktır.

✓Başka bir ifade ile, mühlet kararının alacaklıların hakları bakımından getirdiği sınırlamaların etkilerini gösterebilmeleri için kesin mühlet kararının **ilan edilmesine** veya **karardan alacaklıların haberdar** olmasına *gerek bulunmamaktadır.*

✓Kesin mühlet kararının verildiği an itibariyle sonuç doğurması sebebiyle, iflas kararında olduğu gibi, **derhal etki doğuran bir karar** olduğu söylenebilir

Her ne kadar kesin mühlet kararı etkilerini derhal gösteren bir karar olsa da, iyiniyetli üçüncü kişilerin kazandıkları haklar her zaman saklıdır.

İİK m.294'e Genel Bakış

✓Mehaz kanundan farklı olarak hukukumuzda kesin mühlet kararına karşı kanun yolu imkanı bulunmamaktadır.

✓Bu itibarla, kesin mühlet talebinin kabulüne ilişkin kararlar kesin niteliği bulunan kararlardır.

- Geçici mühlet kararı, mahkemenin kesin mühlet kararına kadar etkilerini sürdürürken, kesin mühlet kararı ise mahkemenin konkordatonun tasdikine kadar olan zamanda etkilerini gösterebilecektir.
- Genel kural bu olmakla birlikte, şayet borçlu, konkordatonun hükümlerinin tasdik kararının kesinleşmesiyle başlayacağını belirtmişse ve teklif mahkemece tasdik edilmişse, bu durumda mühlet kararı etkilerini konkordatonun kesinleşmesine kadar devam ettirecektir.
- Mahkemenin borçlunun iflasına veya mühletin kaldırılmasına karar vermesiyle de mühlet kararı etkilerini yitirmiş olacaktır.

iiK m.294/1

Mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

iiK m.294/II

206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.

✓ Mühlet içinde;

- Borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan **takipler** de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ()
ve
- Evvelce başlamış takipler durur,
- İhtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararı uygulanmaz,
- Bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

? **Maddede yer alan »takipler» ile hangi takipler anlaşılmalıdır?**

!! **Hemen hatırlatmak gerekir ki, borçluya karşı başlatılmayacak veya devam edemeyecek takipler onun **malvarlığına yönelik olan takiplerdir.****

!! **Borçlunun **malvarlığına yönelik** olmayan, çocuğun teslimi hakkındaki ilamların icrası yahut kiralanan taşınmazların ilamsız tahliyesi gibi takiplere, konkordato mühleti içerisinde başlanabileceği gibi, daha önce başlamış olan bu tür takiplere devam edilebilecektir.**

İİK m.294/1

✓Mühlet sırasında;

✓Rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir

veya

✓Başlamış olan takiplere devam edilir.

✗Ancak bu takip nedeniyle **muhafaza tedbirleri alınamaz** ve **rehinli malın satışı gerçekleştirilemez.**

➤Muhafaza tedbiri alınamayacak ve satışı yapılamayacak olan rehinli mallar, **borçluya** ait olanlardır.

➤Şayet borç için **üçüncü kişiler** tarafından tesis edilen bir rehin bulunmaktaysa, bu durumda muhafaza ve satış yasağı bu rehin hakları için geçerli olmayacak, alacaklı bu tür rehinli alacağı bakımından malların muhafazasını talep edip, satışını isteyebilecektir.

İİK m. 294/II

✓Rehinli alacaklar haricinde takip yasağının istisnası olarak kabul edilen alacaklar **206. maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklardır** (İİK m. 294 f. 2).

- Şu halde, işçilerin iş ilişkisine dayanan, ihbar ve kıdem tazminatını da içeren alacakları; borçlunun, işçiler için yardım sandıkları veya sair yardım teşkilatı kurulması veya bunların yaşatılması maksadıyla meydana gelmiş ve tüzel kişilik kazanmış tesislere veya derneklere olan borçları; aile hukukundan doğan her türlü nafaka alacakları için mühlet içerisinde borçlu aleyhine haciz yoluyla takip başlatılabilecek ve başlamış takipler devam edecektir.
- İİK m. 206' da " iflasın açılmasından önceki bir yıl" ifadesiyle belirlenen sürenin konkordatoda **"geçici mühlet kararının ilanı tarihinden önceki bir yıl"** olarak anlaşılması gerekir (m.294 f.4).

✓ Konkordato **mühleti içerisinde komiserin onayıyla meydana gelen alacaklar** bakımından da takip yasağı bulunmamaktadır. Zira bu alacaklar **masa borcu** sayılmaktadır (m.308/c f.4).

- Mühlet içerisinde takip yasağının istisnası kabul edilen durumlarda – rehinli alacaklılar hariç olmak üzere- muhafaza ve satış işlemleri yapılabilecektir.
- Mühlet içerisinde komiserin onayıyla doğan alacaklar bakımından borçluya karşı takip başlatılabilmesi ve bu takibe dayanarak muhafaza satış yapılabilmesi, alacaklılar arasındaki **eşitliği bozduğu söylenemez**. Çünkü alacağı mühlet kararından önce doğmuş olan alacaklılar sadece iflasın derhal açılması halindekinden daha kötü duruma düşürülmemelerini isteyebilirler ve onların bu isteği, aslında borçlunun aktifinin mühlet kararının verildiği sıradaki durumuyla muhafazasına yönelik olup, borçlunun mühlet kararından sonraki aktif durumundan bağımsızdır Fakat bu noktada aşılması gereken sorun, masa alacağı olarak kabul edilen bu tür alacakların, borçlunun mühlet kararından önce sahip olduğu aktifleri paraya çevirerek ifa edilmesinin konkordato alacaklılarına haksızlık yaratıp yaratmayacağıdır. Kanaatimizce, iflas erteleme sürecinde, erteleme kararından sonra doğan alacaklar bakımından yapılan bu tartışmanın konkordato sürecinde pek bir anlamı bulunmamaktadır.
- Zira pek az yukarıda da belirtildiği üzere İİK m.308/c f.4 uyarınca komiserin onayıyla mühlet içerisinde doğan alacaklar açıkça masa alacağı olarak kabul edilmiştir. **Kanunda açıkça masa alacağı olarak kabul edilen bir alacağın, borçlunun malvarlığını ne zaman iktisap ettiğine bakılmaksızın (ki malvarlığının edinim tarihi mühlet kararından önce de olabilir) diğer alacaklardan daha önce borçlunun malvarlığından karşılanması gerekmektedir**. Bu önceliğin masa alacaklarına tanınması gereklidir de çünkü kimse aleyhine icra takibi başlatamayacağını bildiği borçlu ile çalışmak istemeyecektir. Bu aşamada hemen belirtmek gerekir ki, mühlet kararından sonra komiserin onayı olmaksızın borçlu tarafından akdedilen borçlar da konkordato alacağı kabul edilecek ve bu alacaklar bakımından da mühlet içerisinde takip yapılabilmesi mümkün olmayacaktır.

İİK m.308/Ç

Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hâle gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış takiplerde konulan ve henüz paraya çevrilmemiş olan **hacizleri hükümden** düşürür.

? Konkordato mühleti içinde duran takiplerin konkordatonun tasdikinden sonra akıbeti ne olacaktır?

- ✓ Konkordato mühleti içerisinde duran takiplerin konkordatonun tasdikinden sonraki akıbeti konusunda Kanunda bir açıklık bulunmamaktadır.
- ✓ İİK m. 308/ç' de konkordatonun bağlayıcı hale gelmesi ile mühlet kararından önce konulmuş ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizlerin hükümden düşeceğini belirtmiş, fakat takiplerin akıbeti konusunda sessiz kalmıştır.

Konkordato mühletinin verilmesiyle mevcut hacizler düşmemekte; yalnızca mühlet kararı nedeniyle haczin paraya çevrilmesi mümkün olmamaktadır.

- ✓ Kanunda, konkordatonun tasdiki ile hacizlerin düşmesi hükme bağlanmışsa da başlatılan takiplerin akıbeti konusunda bir açıklık bulunmamaktadır.

DOKTRİN

√Doktrinde bir görüş, konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi ile -kanunda açıkça yazılı olduğu üzere- sadece hacizlerin kalkacağı, yoksa borçluya karşı başlatılan takiplerin düşmeyeceği kanaatindedir

Bu görüşe göre, hacizlerin düşmesi ile borçlu malları üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilecek ve konkordatonun gereğini yerine getirebilecektir.

Borçlunun hacizlerden başka takiplerin de düşmesine ihtiyacı yoktur ve takiplerin düşmesine karar verilmesi alacaklıların zararına yol açacaktır.

Yine konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi ile takiplerin düşeceğini kabul etmek, konkordatonun gereğinin ifa edilmemesi karşısında alacaklının önceki takibine devam edememesi ve borçluya karşı yeni bir takip başlatmak zorunda kalmasına sebep olacaktır ki, bu sonuçta konkordatonun, yalnızca borçlu menfaatlerini koruduğu ve alacaklıların zarar uğratılmasına sebebiyet verdiği kanısını uyandıracaktır.

Konkordatonun tasdiki ile mevcut takiplerin düşeceği düşüncesi, konkordatonun temel felsefesinden uzaklaşılmasına sebebiyet vereceği gibi, ticaret hayatının konkordato müessesinden faydalanmasını da güçleştirecektir.

√Bu görüşün karşısında yer alan düşünceye göre, konkordatonun tasdiki kararının kesinleşmesi ile yalnızca hacizler değil takipler de düşecektir.

Borçlunun mühlet içerisinde konkordato projesine hazırlık yapabilmesi için malvarlığı değerlerini kullanması önem arz eder. İhtiyati haciz veya tedbir kararı ile borçlunun ticari faaliyetleri için önem arz eden malvarlığına el konulacak olması, konkordato sürecini bloke edebilecektir. Rahat bir şekilde ticari faaliyetlerine devam edecek borçlunun iyileşmesi mümkün olabilecektir

iiK m.294/1:

Mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı **Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna** göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

İşte bu sebeple, konkordatoya tabi alacaklar bakımından borçlunun malvarlığına ihtiyaten haciz veya tedbir uygulanabilmesi mümkün değildir.

- ✓ İhtiyati haczi mühlet içerisinde icrai hacze çevirmeye bir engel bulunmamaktadır.
- ✓ Çünkü, mühlet içerisinde takip talebinde bulunulması mümkündür. Takip talebi, icra takip işlemi olarak kabul edilmediği için alacaklının takip talebini icra dairesine vermesinde bir engel yoktur. **Her ne kadar mühlet içerisinde takip talebinde bulunulabilirse de ödeme emri gönderilmesi mümkün olmayacaktır.**
- ✓ Ayrıca mühlet içerisinde bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü süreler işlemeyeceği için, mühlet kararından önce verilmiş ihtiyati haciz kararının, mühletin sona ermesinden sonra uygulanmasında bir engel bulunmamaktadır. **Mühlet kararından önce ihtiyati haciz veya tedbir sebebiyle konulmuş olan muhafaza tedbirlerinin de ihtiyati haciz ve tedbir saklı kalmak koşuluyla kaldırılmasında fayda bulunmaktadır.**

İİK m. 294/I

! İhtiyati haciz ve ihtiyati tedbir kararlarının uygulanmasına ilişkin yasak, masa alacakları ve imtiyazlı alacaklar açısından geçerli değildir.

Zira bu alacaklar bakımından takip yasakları bulunmamaktadır.

? Masa alacakları ve takip yasağı kapsamında bulunmayan imtiyazlı alacakların teminatı için ihtiyati haciz yasağının bulunmaması tartışılabilir.

Bilindiği gibi, konkordatonun tasdik edilebilme koşullarından birisi de masa alacakları ve 206. maddenin birinci sırasındaki alacaklar bakımından, bu alacaklılar açıkça vazgeçmedikçe borçlunun teminat göstermek zorunda olmasıdır. Zaten borçlunun teminat göstermek zorunda olduğu alacak gruplarına (*ki bu alacak gruplarının mühlet kararına rağmen takip başlatma yetkileri bulunmaktadır*) bir de ihtiyati haciz veya tedbir kararı ile borçlunun mallarına el koyma yetkisinin verilmesi, konkordato sürecini borçlu bakımından daha da zorlaştırabilecektir.

İİK m. 294/III

Tasdik

edilen konkordato projesi
aksine hüküm içermediği
takdirde kesin mühlet
tarihinden itibaren rehinle
temin edilmemiş her türlü
alacağı faiz işlemesi durur.

- ✓ **KURAL:** Mühlet kararının önemli etkilerinden birisi de konkordato projesi aksine bir hüküm içermediği sürece kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin **edilmemiş** her türlü alacağı faizin işlememesidir (İİK m. 294 f.3).
- ✓ Görüldüğü üzere, rehinli alacaklar bakımından mühlet kararı içinde faiz işlemeye devam edecektir.
- ✓ Madde gereğince kural olarak rehinle temin edilmemiş alacaklar bakımından faiz işlemeyecek olsa da borçlu ve alacaklılar anlaşarak bu durumun **aksini kararlaştırabilirler.** Konkordato projesinde öngörülmesi halinde, rehinle temin edilmemiş alacaklar için de faiz işlemeye devam edecektir.
- ✓ Konkordato mühletinin herhangi bir sebeple kaldırılması halinde ise faizler yine geçmişe etkili olarak (ex tunc) işlemeye devam edecektir .

✓ Aynı hakların mühlet kararından etkilenmemesi, mühlet kararının aynı haklar üzerinde değişiklik meydana getirme gücünün bulunmaması sebebiyle rehinli alacaklarda konkordato mühleti içerisinde faiz işlemeye devam edecektir. *Bu noktada dikkat edilmesi gereken husus, rehin kısmının aşan alacakların artık adi alacak olarak değerlendirileceği ve aşan kısım için faizin işletilemeyecek olmasıdır.*

✓ Konkordato mühleti içerisinde doğan ve masa alacağı olarak kabul edilen alacaklar bakımından da faiz, mühlet içerisinde işlemeye devam edecektir.

✓ Yine benzer şekilde, konkordatoya tabi olmayan imtiyazlı alacaklılar bakımından da konkordato mühleti içerisinde faiz işlemeye devam edecektir.

İİK m.294/IV

Takas bu Kanunun 200 ve 201 inci maddelerine tâbidir. Bu maddelerin uygulanmasında geçici mühletin ilânı tarihi esas alınır.

✓İflastaki sıkı takas yasakları konkordato mühletinde de geçerli olacaktır. Nitekim 294. maddenin 4. fıkrasında, mühlet sırasında talep edilen takasın İİK' nın 200. ve 201. maddelerine tabi olacağı belirtilmiş ve bu maddelerin uygulanmasında geçici mühlet talebin ilanı tarihinin esas alınacağı hükme bağlanmıştır. Alacaklıların takas hakları bu bent gereğince sınırlandırılmış ve iflasta takası düzenleyen hükümler gereğince alacaklıların takası işletilebileceği belirtilmiştir.

İİK m.200

Alacaklı alacağını müflisin kendinde olan alacağı ile takas edebilir. Aşağıdaki hallerde takas yapılamaz.

- 1 – Müflisin borçlusu iflas açıldıktan sonra müflisin alacaklısı olursa;
- 2 – Müflisin alacaklısı iflas açıldıktan sonra müflisin veya masanın borçlusu olursa;
- 3 – Alacaklının alacağı hamile muharrer bir senede müstenit ise.

Anonim, limited ve kooperatif şirketlerin iflasları halinde esas mukavele gereğince verilmesi lazım gelen hisse senedi bedellerinin henüz ödenmemiş olan kısımları veya konması taahhüt edilen ve fakat konmamış olan sermayeler bu şirketlerin borçlarıyla takas edilemez.

İİK m. 201

Müflisin borçlusu iflasın açılmasından evvel alacaklısının aciz halinde bulunduğunu bilerek masanın zararına kendisine veya üçüncü bir şahsa takas suretiyle bir menfaat temin etmek için müflise karşı bir alacak ihdas ederse bu takasa mahkemede itiraz olunabilir.

- ✓ Bu hükümler gereğince alacaklılardan birisi, **geçici mühlet kararının ilanından sonra borçludan alacaklı olmuş ise veya geçici mühlet kararının ilanından sonra borçluya borçlanmışsa, takas dermeyeran etmek isteyen alacaklının alacağı hamiline yazılı bir senede dayanıyorsa, takasa cevaz verilmemiştir.**
- ✓ Görüldüğü üzere, konkordato mühleti içerisinde takasın gerçekleşebilmesi için her iki alacağın da mühlet kararının ilanından önce doğmuş olması gerekmektedir.
- ✓ Son olarak belirtelim ki, anonim, limited ve kooperatif şirketlerin iflasları halinde esas mukavele gereğince verilmesi lazım gelen hisse senedi bedellerinin henüz ödenmemiş olan kısımları veya konması taahhüt edilen ve fakat konmamış olan sermayeler bu şirketlerin borçları ile takas edilemez (İİK m. 200 f.2).
- ✓ Bu hüküm uyarınca konkordato mühleti içinde esas sözleşme gereğince ödenmesi gereken ve fakat henüz ödenmeyen hisse senedi bedelleri ile taahhüt edilmiş olmasına rağmen henüz yerine getirilmemiş sermayeler şirketin borçları ile takas edilemeyecektir.

İİK m.294/V

Hacizli mallar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde 186 ncı madde hükmü uygulanır.

İİK m. 308/Ç

Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hâle gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış takiplerde konulan ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür.

Birinci fıkra hükmü, 308/c maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar için konulan hacizler hakkında uygulanmaz.

- ✓ Konkordato mühletinden önce tatbik edilmiş hacizli mallar için elverdiği ölçüde İİK m. 186 hükmü uygulanacaktır. Kanunun 186. maddesinde iflasın açılmasının mevcut hacizlere olan etkisi düzenlenmiştir.

186. maddenin tam anlamıyla mühlet kararından önce tatbik edilen hacizlerin, konkordato mühleti içerisindeki durumunu ortaya koyacak bir madde olduğu söylenemeyecektir.

!! Konkordato mühletinin, daha önce konulmuş hacizleri kaldırıcı bir etkisi bulunmadığı açıktır. Mühlet kararı devam ettiği sürece alacaklının haciz hakkı bâki kalacaktır. Hacizlerin düşmesine sebep olan şey, konkordatonun tasdiki kararıdır (İİK m.308/ç).

İİK m.294/V

Hacizli mallar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde 186 ncı madde hükmü uygulanır.

İİK m. 308/ç

Konkordatonun taraflar için bağlayıcı hâle gelmesi, geçici mühlet kararından önce başlatılmış takiplerde konulan ve henüz paraya çevrilmemiş olan hacizleri hükümden düşürür.
Birinci fıkra hükmü, 308/c maddesinin üçüncü fıkrası kapsamındaki alacaklar için konulan hacizler hakkında uygulanmaz.

? Muhafaza tedbirleri konkordato mühleti içerisinde devam edecek midir?

Bu noktada asıl tartışılması gereken husus, **muhafaza tedbirlerinin** konkordato mühleti içerisinde devam edip edemeyeceğidir.

Borçlunun malları mühletten önce haczedilmiş ve bu mallar yediemin olarak borçluya bırakılmamış olabilir.

- Mühlet kararı ile birlikte borçlunun mahcuz mallar üzerindeki muhafaza tedbirlerini kaldırabileceğini ve haciz devam etmek koşuluyla söz konusu malları kullanabileceğini kabul etmek gerekir.
- Böyle bir kabul halinde, mahcuz mallar konkordato **komiserine de yediemin** olarak bırakılabilir.
- Bu düşünce konkordatonun ruhuyla da uyumludur. Borçlu bu malları kullanarak ticari hayatına devam edebilecektir. Ancak bu şekilde borçlunun iyileşmesi mümkün olabilecek ve konkordato projesinin kabul edilebilirliği sağlanabilecektir. Aksinin kabulü borçlunun ticari hayatının devamına mâni olabilecektir.
- ✓ Konkordato mühletinden önce hacizli mal satılmış ise mühlet içerisinde de olsa artık satış bedeli borçluya değil, haciz alacaklısına ödenecektir.

? **Bu noktada aşılması gereken meselelerden birisi ise borçluya ait hammadde ve yarı mamul maddeler üzerindeki hacizlerin akıbetinin ne olacağı hususudur.**

- İflasın ertelenmesi kurumunda, borçluya ait bu gibi mallar üzerindeki hacizlerin kaldırılarak malların borçluya teslim edilmesinin mümkün olduğu, ancak bunun yapılabilmesi için başka malların üzerine **mahcuz malların değeri kadar haciz konulması veya bu tutarda teminat gösterilmesi** gerektiği doktrinde belirtilmiştir.
- Hammadde ve yarı mamul maddeler üzerindeki hacizlerin kaldırılıp bunun karşılığında borçlunun başkaca malları üzerinde haciz konulması veya teminat karşılığı hacizlerin kaldırılması halinde, son derece hassas davranılması gerektiği ve haczi koyduran alacaklının mağdur olmasına asla neden olunmaması gerektiği doktrinde haklı olarak belirtilmektedir

Kanaatimce, hammadde ve yarı mamul maddeler üzerindeki hacizlerin kaldırılmasına yönelik bu düşünce konkordato hukukunun yapısıyla da uyumludur. Şu halde, konkordato mühleti içerisinde hammadde ve yarı mamul maddeler üzerindeki hacizlerin kaldırılarak bu malların borçlunun ticari faaliyetlerinde kullanılmasına izin verilmesi; bu durumda da kaldırılan hacizlerin sebebi olan alacak tutarı kadar borçluya ait başkaca mallar üzerinde haciz konulması veya yine kaldırılan hacizlerin sebebi olan alacak tutarı kadar teminat mektubunun borçlu tarafından sunulması gerekmektedir.

? Mühlet kararından önce borçlunun bankadaki mevduatına haciz ihbarnamesi gönderilmiş, fakat bankanın borçlunun hesabındaki parayı alacaklıya göndermeden önce mühlet kararı verilmiş olmasının yaratacağı sorunların da bu aşamada çözümlenmesi gerekmektedir.

İflas erteleme sürecinde bu sorunun çözümüne ilişkin farklı görüşler bulunmaktadır.

- Bu görüşlerden ilkinde göre, haciz ihbarnamesiyle haczedilen şeyin para olması durumunda, icra müdürlüğünce bu paraya fiilen el konulmadıkça haciz tamamlanmış sayılmayacağından ve erteleme sürecinde bu paraya el konulabilmesi de mümkün olmadığından, bu aşamada paranın icra dairesine değil, **borçluya ödenmesi** gerekmektedir.
- Diğer görüşe göre ise, İİK m. 88' e göre, para, banknot, hamiline muharrer senetler, poliçe ve sair cirosu kabil senetler, altın gümüş ve diğer kıymetli şeylerin menkul haczi hükümlerine göre haczedilip bunlara vaziyet edilerek bu şeylere el koymanın haczin geçerliliği şartı olduğu, oysa borçlunun üçüncü kişilerdeki mal ve alacakları 89. maddeye göre haczedildiği, bu nedenle haczin tekemmül ettiğinin kabulü için haciz tutanağının icra dairesinde düzenlenmesinin yeterli olduğu, haciz ihbarnamesinin gönderilmesinin **sadece bankadaki mevduatın borçluya ödenmesini önleyen bir muhafaza tedbiri olduğu**, önemli olan hususun bankadaki mevduat haczine iflasın ertelenmesinden önce karar verilmesinin olduğu, bu itibarla banka tarafından paranın borçluya değil, **icra dairesine** ödenmesi gerektiği belirtilmektedir.

Kanaatimizce bu son görüşün konkordato sürecinde de uygulanması daha yerinde bir çözüm olacaktır. Mühlet kararından önce haciz kararı verilmiş, haciz tekemmül etmiş, haciz ihbarnamesi üçüncü kişiye gönderilmiş ve sonrasında konkordato mühlet kararı verilmişse bankanın artık haczedilen parayı borçluya değil, icra dairesine ödemesi gerekmektedir.

- ✓Mahcuz bir mal konkordato mühletinden önce paraya evrilmiŒ, fakat satıŒ bedeli alacaklıya denmemiŒse yahut borçlunun kasasındaki parası mühlet kararından önce haczedilerek icra dairesince muhafaza altına alınmıŒsa, ***İİK m. 186 gereğince bu para alacaklıya ödenmelidir.***

İK m.294/VI

Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür.

Müstakbel alacakların devrine ilişkin bu madde yeni bir düzenlemedir ve mülga konkordato hükümlerinde yer almamaktadır.

- ✓ Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüz olacaktır.
- ✓ Borçlunun taraf olduğu ve mühletten sonra doğacak alacakların temlikine ilişkin sözleşmelerin geçersiz kılınması, **onun daha rahat iyileşme ve tasfiye süreci geçirmesine imkân sağlayacaktır.** Konkordatoda mühletinden önce yapılan temlikin bağlayıcı etkisi bu hüküm gereğince geçersiz olduğundan, borçlunun, iyileşme ve konkordatoya hazırlık işlemleri sırasında eli daha rahat olacaktır.
- ✓ İlgili hüküm kapsamında alacağın temlikinin geçersizliğinden söz edebilmek için **temlik konusu alacağın mühlet içerisinde doğması gerekir.**
- !! **Konkordatonun mahkemece tasdikinden sonra mühletten önce akdedilmiş devirler, tasdikten sonra talep edilebilir hale gelmişse, artık bu fıkra hükmünün uygulanabilmesi mümkün olmayacaktır.** Bu halde devir sözleşmesi, tüm koşullarıyla birlikte taraflar için bağlayıcı hale gelecektir.

İİK m.294/VII

Konusu para olmayan alacaklar, alacaklı tarafından, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek komisere bildirilir. Şu kadar ki borçlu, komiserin onayıyla taahhüdün aynen ifasını üstlenmekte serbesttir.”

İİK m.198

Mevzuu para olmayan alacak ona muadil bir kıymette para alacağına çevrilir. Şu kadar ki iflas idaresi taahhüdün aynen ifasına deruhte edebilir. Bu takdirde alacaklı talep ederse iflas idaresi teminat gösterir.

Bu fıkrayı iflasın açılması ile birlikte konusu para olmayan alacakların paraya çevrilmesine ilişkin 198. maddenin benzeri bir düzenleme olarak kabul etmek gerekmektedir.

Örneğin, alacaklının satım sözleşmesi sebebiyle borçludan on ton buğday alacağı bulunması halinde konkordato sürecinde buğday alacağını paraya çevirip, bu alacağının kaydını yaptırması gerekmektedir.

- ✓ Fakat borçlu, ticari faaliyetleri açısından yararlı olacağını öngörmüşse taahhüdün aynen ifasını yani on ton buğdayın alacaklıya teslimini ve karşılığında bedelini tahsil etmeyi isteyebilir ve komiser de sözleşmenin aynen ifasına onay verebilir.
- ✓ Borçlunun sözleşmeye devam etme kararı ancak komiserin onayıyla mümkün olabilecektir. Komiserin sözleşmeye devam edilmesine müsaade edebilmesi için, **ilgili sözleşmenin devamının konkordato sürecine ve dolayısıyla alacaklıların hukuki durumuna katkı sağlayacağını öngörmesi gerekmektedir.**
- ✓ Komiserin bu konudaki kararı asliye ticaret mahkemesi nezdinde şikayete konu olabilecektir. Alacaklılardan herhangi birisi, komiserin sözleşmenin devamı konusundaki onayını asliye ticaret mahkemesine taşıyarak şikâyet konusu yapabilir ve mahkemenin vereceği karar neticesinde bu onayın doğru olmadığı ortaya çıkarsa, komiserin onay kararı kaldırılır.

Konusu para olmayan alacakların, geçici mühlet tarihi itibariyle paraya çevrilerek kayıt edilmesi, konkordato alacaklıları arasındaki eşitliğin sağlanması amacıyla hizmet etmektedir.

Konusu para olmayan alacaklar geçici mühlet tarihi itibariyle, alacaklı tarafından paraya çevrilecek ve komisere bildirilecektir.

? **Komiserin, alacaklı tarafından bildirilen rakamı kabul etmek zorunda olup olmadığı tartışılabilir.**

İflas idaresinin, alacaklının paraya çevirme konusundaki takdiri ile bağlı olmadığı, idarenin konusu para olmayan alacağı, objektif kriterlere göre belirleyip sıra cetveline kabul edeceği uygulamada ve doktrinde kabul edilen bir düşüncedir

Bu düşüncenin **konkordatoda** kabul edilebilmesi mümkün değildir. **Zira konkordato komiserinin iflas idaresi gibi bildirilen alacakları tetkik etme yetkisi bulunmamaktadır.**

İflas tasfiyesinde **iflas idaresi**, kayıt için başvuruda bulunan alacaklıları kabul veya ret yetkisine sahip iken, **konkordatoya** ilişkin yasal düzenlemelerde komisere böyle bir yetki verilmemiştir.

!! **Açıklanan bu sebeple konkordatoda komiser, alacaklıları kaydetmemek veya kaydedilen bir alacağı borçlunun kabulü halinde nisaba dahil etmemek hak ve yetkisine sahip değildir**

Buradan çıkan sonuç, konusu para olmayan alacaklarda alacaklı tarafından bildirilen miktarı komiserin kayıt etmek zorunda olmasıdır. Her ne kadar komiserin bu noktada bir yetkisi bulunmasa da, bildirilen rakamın doğru olmadığını düşünen komiser, **bu düşüncesini raporunda belirtmek zorundadır.** Komiser bu alacağa ilişkin görüşünü, alacaklılar toplantısına ve mahkemeye sunacağı raporuna belirtmelidir. Diğer alacaklılar, komiser raporundaki bu bilgiler çerçevesinde konkordato hakkındaki bilgilerini şekillendirip, konkordatonun tasdiki hakkındaki kararlarını verebilirler.

- ✓ Yukarıda yapılan açıklamalar, alacaklının sözleşmeden doğan ediminin mühlet kararının verilmesinden önce yerine getirilmiş olması varsayımına dayanmaktadır.
- ✓ Alacaklı, sözleşmeden doğan edimini mühlet kararından önce ifa etmemiş olduğu hallerde TBK m. 98 uyarınca, borçlunun edimi karşılığında teminat göstermediği sürece kendi edimini ifa etmekten kaçınabilecektir. Bu durumda da alacağın paraya çevrilip, kayıt edilmesine gerek bulunmayacaktır.
- ✓ Son olarak belirtmek gerekir ki, konusu para olmadığı için paraya çevrilen alacak konkordato alacağı olduğu için konkordatoya tabi olarak ödenecektir.

MÜHLETİN SÖZLEŞMELER BAKIMINDAN SONUÇLARI (m. 296)

Kesin mühletin sözleşmeler bakımından sonuçları:

İİK m. 296: Sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin faaliyetinin devamı için önem arz eden sözleşmelerde yer alıp da borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılık teşkil edeceğine, haklı fesih sebebi sayılacağına yahut borcu muaccel hâle getireceğine ilişkin hükümler, borçlunun konkordato yoluna başvurusu durumunda uygulanmaz. Sözleşmede bu yönde bir hüküm bulunmasa dahi sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez.

Borçlu, tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını engelleyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla herhangi bir zamanda sona erecek şekilde feshedebilir. Bu çerçevede ödenmesi gereken tazminat, konkordato projesine tabi olur. Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır.

- ✓ Konkordatonun, borçlunun tarafı olduğu sözleşmelerde etkisini göstermemesi kaçınılmazdır.
- ✓ Özellikle de sözleşmenin diğer tarafının borçlunun konkordato talebinden etkilenip, bir **anlamda da tedirginliğe kapılarak**, borçlu ile akdettiği sözleşmeyi sona erdirmek gayreti içinde olması anlaşılabilir bir davranış biçimidir. Hatta borçlunun henüz konkordato sürecini başlatmadığı bir dönemde akdedilen sözleşmelerde, borçlunun ileride konkordato talep etmesi halinde sözleşmenin haklı nedenle sona erdirileceğini belirten hükümler de yer alabilir. İşte borçlunun tarafı olduğu sözleşmelerde buna benzer hükümlerin yer alması, borçlunun konkordatoya başvurmasına engel olabilir.
- ✓ **Madde ile borçlunun tarafı olduğu sözleşmeler sebebiyle konkordatoya başvurusunun önündeki engeller kaldırılmak istenmiş ve bu şekilde konkordatoya başvurusunun önü açılmıştır.**
- **Maddenin ilk fıkrasının uygulanabilmesi için** sözleşmenin karşı tarafının konkordato projesinden etkilenip etkilenmediğine bakılmadan, sözleşmenin geçersizliğine ilişkin hükümler yok sayılacak, diğer tarafın haklı nedenle fesih nedeni ortadan kaldırılacaktır. **Özellikle de borçluya temel mal veya hizmet sağlayan sözleşmelerin devam etmesi bu şekilde mümkün olabilecektir.**
- **Maddenin ikinci fıkrasında ise daha** radikal bir düzenleme yer almaktadır. Madde gereğince borçlunun tarafı olduğu **sürekli sözleşmeler**, borçlunun iyileşmesine olumsuz etkilerinin bulunması halinde, karşı tarafın zararının karşılanması koşuluyla her zaman mahkeme kararı ile sona erdirilebilecektir. Bu fesih, olağanüstü bir fesih imkanıdır.

1. SÜREKLİ BORÇ İLİŞKİLERİNİN SONA ERDİRİLMESİ SÖZLEŞMENİN SONA ERDİRİLMESİNİN UYGULAMA ALANI

- ✓ Mühlet kararının borçlunun taraf olduğu sözleşmeleri kanundan ötürü derhal sona erdirici bir etkisi bulunmamaktadır. Sözleşmelerin nasıl sona ereceği maddi hukuk konusudur ve kural olarak maddi hukukta düzenlenen koşulların gerçekleşmesi halinde sözleşme sona erecektir.
- ✓ 296. maddede düzenlenen **olağanüstü fesih hakkının** iki önemli özelliği bulunmaktadır.
 - İlki, bu maddenin İcra ve İflas Kanununda düzenleniyor olması sebebiyle **emredici bir niteliğinin** bulunması ve tarafların sözleşme ile borçlunun sahip olduğu bu fesih hakkını ortadan kaldıramamalarıdır.
 - İkincisi ise, sözleşmenin, sözleşmenin tabi olduğu maddi hukuk kurallarından bağımsız olarak **icra iflas hukuku kurallarına göre sona** erdirilmesidir.
- ✓ **Süreklili olmayan sözleşmelerde ise borçlu** 296. maddede düzenlenen fesih hakkına sahip değildir. Şayet borçlu, süreklili olmayan sözleşmeyi konkordato sürecinde fesih etmişse ve bu fesihte haklı bir nedeni de bulunmuyorsa, sözleşmenin feshi nedeniyle karşı tarafın uğradığı zararları karşılamak zorundadır. Bu halde akdin diğer tarafı sözleşmenin haksız feshine ilişkin olarak genel mahkemelerde dava açabilir ve davanın neticesinde alacağını konkordato alacağı olarak kayıt ettirebilir.

2. SÜREKLİ BORÇ İLİŞKİSİNİN ŞONA ERDİRİLEBİLMEŞİNİ N KOŞULLARI

A. Komiserin Uygun Görüşü ve Mahkemenin Onayı

- Sürekli borç ilişkisinin sona erdirilmesine onay verecek **olan mahkemenin öncelikle komiserin görüşünü alması zorunludur.** Borçlunun ticari faaliyetlerine nezaret eden komiserin sözleşmenin feshi konusundaki görüşü mahkeme için oldukça belirleyici bir nitelik taşımaktadır. Sona erdirilmesi mevzuu bahis olan sözleşmenin devamının konkordatonun amacına olumsuz etki edeceği ve borçlunun bu sözleşme hükümlerini yerine getirmesi halinde konkordatonun işlevsiz kalacağına aşık olması halinde, komiserin beyanları neredeyse mahkeme açısından bağlayıcı nitelik taşıyacaktır.
- **Tarafı olduğu sürekli sözleşmevi feshetmek isteyen borçlu bu konudaki talebini önce komisere bildirmelidir.** Komiserin bu konudaki görüşü açıklığa kavuştuktan sonra borçlunun mahkemeye başvurup sözleşmenin feshini talep etmesi gerekmektedir. Borçlu, komiserin görüşünü almadan doğrudan mahkemeye de başvurabilir. Bu halde de mahkemenin sözleşmenin feshine karar verebilmesi için komiseri davet edip dinlemesi gerekmektedir. Komiserin onayı olmamasına rağmen borçlu sözleşmeyi sona erdirmek istiyorsa mahkemenin fesih talebine cevaz vermemesi gerekir. Bu halde komiser, talimatlarına aykırı hareket eden borçlunun **tasarruf yetkisinin kaldırılmasını veya koşulları varsa borçlunun iflasını** mahkemeden isteyebilir (m.297 f.3).
- Bu farazivenin tam aksi de düşünülebilir. **Savet borçlu. konkordatonun istikbali için gerekli olmasına rağmen tarafı olduğu sürekli sözleşmevi feshetme talebinde bulunmamışsa komiser. bu durumda da borçlunun tasarruf yetkisinin kaldırılmasını veya koşulları varsa borçlunun iflasını isteyebilir** (m.297 f.3).

B. Konkordatonun Amacına Ulaşmasına Mani Olması

- Konkordato mühleti içinde mahkeme onayı ile sözleşmenin feshedilebilmesi için borçlunun tarafı olduğu sürekli sözleşmenin konkordatonun **amacına ulaşmasına mâni** olması gerekir. Sözleşmenin sona erdirilebilmesi için kanunda yer alan bu koşulun sebebi, borçlular tarafından fesih hakkının kötüye kullanılmasına engel olunmak istenmesidir. **Borçlunun tarafı olduğu sürekli sözleşmeleri rahatlıkla feshedebileceği kabul edilirse, bu feshin akdin diğer tarafının haklarını olumsuz bir şekilde etkileyeceği aşıkardır.**

Mehaz kanunda, sözleşmenin borçlu tarafından feshedilebilmesi için yüksek bir çıtanın belirlendiği, yani sözleşmenin feshinin kolay koşullara bağlanmadığı, borçlunun tarafı olduğu sözleşmenin konkordatonun öngördüğü iyileşme amacını neredeyse **imkansızlaştıracaksa** bu hakkın borçluya verilmesi gerektiği belirtilmektedir. Borçlunun tarafı olduğu sözleşmenin iyileşme amacını gerçekleşmesine engel olması (verhindern), zorlaştırması (erschweren), yeterli görülmemekte, sözleşmenin varlığının iyileşmeyi neredeyse imkansız (verunmöglichen) hale getirmesi aranmaktadır. İyileşmenin gerçekleşmesi bakımından sürekli sözleşmenin feshedilmesi önemli ve esaslı bir unsur ise, sözleşmenin feshine imkan tanımak mümkün olabilmelidir.

C. Fesih ve Etkileri

- Borçlu, mühlet içerisinde her zaman sözleşmenin feshini talep edebilir. Maddi hukuk kuralları gereğince uyulması gereken fesih ihbar sürelerine bu madde gereğince yapılacak fesihlerde gerek bulunmayacaktır. Mahkemenin sözleşmenin feshine onay vermesi ile birlikte sözleşme **derhal** sona erecektir.
- Yukarıda da belirtildiği üzere **sözleşme mahkemenin onay tarihi itibariyle sona ermiş** olacaktır. Sürekli sözleşmeler bu an itibariyle geleceğe etkili (ex nunc) olarak sona ermiştir. İyileşme veya başka bir sebeple mühlet kararı kaldırılmış olsa dahi **artık sözleşme sona ermiştir** ve mühlet kararının kaldırılmış olması, sözleşmenin önceki haline avdet etmesini gerektirmeyecektir. Sözleşmenin feshinin eski haline avdet etmemesinin nedeni, fesih kararı ile birlikte artık yenilik doğuran bir hakkın ortaya çıkmış olmasıdır.
- Borçlu, sözleşmenin feshi sebebiyle karşı tarafının uğrayacağı tüm zararları tazmin etmek zorundadır. Karşı tarafın sözleşmenin feshi sebebiyle talep edeceği tazminat **konkordatoya tabi** bir alacaktır. Yani alacaklı konkordato nisabında dikkate alınacak ve konkordato hükümleri çerçevesinde alacağına kavuşacaktır. **Bu tür tazminat alacaklarının masa alacağı olarak kabulü mümkün değildir.** Sözleşmenin karşı tarafı olan alacaklının, mahkeme tarafından sözleşmenin feshine onay verilmesinden itibaren 15 gün içinde alacağını komisere bildirmesi halinde (m.299'un kıyasen uygulanması sebebiyle) konkordato projesine oy verme hakkının bulunduğu kabul edilmelidir.
- Sözleşmenin feshinden kaynaklanan tazminat miktarının belirlenmesinde taraflar anlaşamazlarsa, bu sorunu **konkordatoyu inceleyecek mahkeme** çözümlenecektir. Sözleşmenin karşı tarafında yer alan alacaklı, çekişmeli alacaklar hakkındaki prosedürü işleterek konkordatoya dahil olabilecektir.

D. İstisna: Hizmet Sözleşmeleri

- Sürekli sözleşmelerin borçlunun talebi ve mahkemenin onayıyla sona erdirilebilmesine ilişkin kuralın istisnası hizmet sözleşmeleridir. Hizmet sözleşmelerinin tek taraflı olarak bu şekilde sona erdirilebilmesi mümkün değildir.

KESİN MÜHLETİN BORÇLU BAKIMINDAN SONUÇLARI (m. 297)

Kesin mühletin borçlu bakımından sonuçları:

İİK m.297: Borçlu, komiserin nezareti altında işlerine devam edebilir. Şu kadar ki, mühlet kararı verirken veya mühlet içinde mahkeme, bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilir.

Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır.

Borçlu bu hükme yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranırsa mahkeme, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabilir veya 292 nci madde çerçevesinde karar verir.

Birinci ve üçüncü fıkra kapsamında alınan kararlar 288 inci madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir.

- ✓ Konkordato mühleti ile bazı avantajlara kavuşan borçlunun, alacaklılarını zarara uğratmaması amacıyla tasarruf yetkisi kısıtlanmıştır.
- ✓ Fakat hemen hatırlatmak gerekir ki, **iflasta** borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisi tamamen kaldırılmış ve bu yetki kural olarak iflas idaresi tarafından kullanılırken, **konkordato süreci içerisinde borçlunun tasarruf yetkisinin tamamen kalktığını söylemek mümkün değildir.**
- ✓ Az öncede bahsedildiği üzere **bu yetki borçlunun üzerindedir, fakat borçlu tasarruf yetkisini komiserin nezaretinde kullanmaktadır.** Borçlunun tasarruf yetkisinin konkordato sürecinde devam etmesi yerindedir de, çünkü borçlu bizzat ticari faaliyetlerine devam edecektir ki iyileşmesi mümkün olsun veya konkordato projesinin tasdiki için gerekli hazırlıkları yapabilsin.
- ✓ Mahkeme, bazı işlemlerin **komiserin izniyle yapılabilieceğine hükmedebileceği gibi,** borçlunun **yerine komiserin işletmenin faaliyetlerini devam ettirmesine** karar verebilir (İİK m.297 f.1). Mahkemece alınan bu karar, geçici mühlet kararının yayımlandığı gazetede ve ticaret sicil gazetesinde ilan olunur ve gerekli yerlere bildirilir (İİK m. 297 f. 4).

İİK m. 297/II

Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır.

- ✓ Genel kural bu olmakla birlikte borçlunun bazı tasarrufları bakımından mutlak bir engel bulunmaktadır.

İİK m. 297 f.2 gereğince borçlunun, rehin tesis etmesi, kefil olması, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devretmesi ve takyit etmesi ve ivazsız tasarruflarda bulunması mahkemenin iznine tabidir. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır.

- ✓ **Bu gibi önemli tasarruflara izin verilebilmesi için de, borçlunun ticari hayatının devamı bakımından bu tasarrufların zorunluluk arz etmesi gerekir.** Mahkeme bu tür izinleri verirken alacaklıların menfaatlerini öncelikli olarak değerlendirmek zorundadırlar.. Madde lafzı gereğince mahkemenin ilgili tasarruflara izin verebilmesi için **hem komiserden hem de alacaklılar kurulundan görüş alması zorunludur.**
- ✓ Fakat mahkeme bu görüşlerle bağlı değildir.
- ✓ Durum ve koşullara göre mahkeme, alacaklılar kurulunun veya komiserin görüşünden farklı karar verebilir. Alacaklılar kurulunun veya komiserin görüşünden farklı karar veren mahkemenin bu kararının gerekçesini açıkça belirtmesi gerekmektedir.

✓ Görüldüğü üzere, konkordato mühleti içerisinde borçlunun, malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisi tamamen ortadan kalkmamış sadece sınırlandırılmıştır.

✓ **Komiser, mahkemenin izni ile gerçekleştirilen işler dışındaki işlerin her birinin alacaklıların menfaati ile uyumlu olup olmadığını, durumun özelliklerine göre araştırmak zorundadır.** Borçlunun tasarruf sınırlandırmalarına uymaması yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranması halinde mahkeme, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabilir veya koşulları oluşmuşsa borçlunun iflasına yahut mühletin kaldırılmasına hükmedebilir (m.297 f.2).

Kanaatimce, mahkemenin bu kararlardan birini vermeden önce borçluyu, komiseri ve alacaklılar kurulunu dinlemesi yerinde olacaktır. Bu fıkra gereğince dikkat edilmesi gereken husus, mühlet kaldırmamasına rağmen, borçlunun tasarruf yetkisinin kaldırılmasına karar verebilecek olmasıdır.

✓ Borçlunun malvarlığını azaltmaması ve alacaklılar arasındaki dengeyi bozmaması amacıyla komiser onun işlemlerine nezaret edecektir. Komiserin borçluya talimat vermesi mümkündür. **Somut konkordato süreci kapsamında denetim ve kontrol mekanizmalarını komiser oluşturmalıdır.**

Örneğin komiser, borçlunun para transferlerinde kendi onayını şart koşabilir veya borçlu şirket yönetim kurulu toplantılarına bizzat katılabilir. **Tasarrufun iptali davasına** konu olabilecek bir işlem, komiserin onayıyla yapılmış olsa dahi iptal edilebilecektir. İsviçre İİK Art. 285 Abs.3 de, mahkemenin veya alacaklılar kurulunun onayıyla yapılan işlemlerin tasarrufun iptali davasına konu olamayacağı belirtilmektedir.

✓Bu noktada son olarak belirtmek gerekir ki, borçlunun mühletten önce doğan borçlarının bir kısmını ödemesi alacaklılar arasındaki dengeyi bozabilecek ve konkordatonun ruhuna zarar verebilecek niteliktedir; FAKAT,

✓Borçlunun mühlet kararından önce doğan borçlarının bir kısmını ödemesi, bazı alacaklılar için imtiyaz yaratması sonucunu doğurabilecek nitelikte olsa da,

kanaatimce, alacaklılar arasında borçlu için önem arz eden ve ticari faaliyetlerinin devamı için mühlet içerisinde de ticari ilişkiye devam etmesi zorunlu olan alacaklılara, mühletten önce doğan alacakları için ödeme yapabilmesi mümkün olmalıdır. Netice itibariyle eşitliğin eşitler arasında gerçekleşmesi, kabul gören bir anlayıştır.

• Benzer şekilde, mühlet içinde doğan banka kredi borçlarının da ödenmesi mümkün olabilmelidir. Aksi halde kat halinde oluşabilecek temerrüt faizi diğer alacaklıları da zarara uğratabilecek niteliktedir.

BORÇLUNUN MALLARININ DEFTERİNİN TUTULMASI VE BU MALLARININ DEĞERİNİN BELİRLENMESİ(m. 298)

Defter tutulması ve rehinli malların kıymetinin takdiri:

İİK m. 298- Komiser, görevlendirilmesini müteakip borçlunun mevcudunun bir defterini yapar ve malların kıymetlerini takdir eder. Borçlunun başka yerlerde malları varsa bu muamele o yer icra dairesi marifetiyle yaptırılabilir.

Komiser rehinli malların kıymetinin takdirine ilişkin kararını alacaklıların incelemesine hazır bulundurur; kıymet takdiri kararı alacaklılar toplantısından önce yazılı olarak rehinli alacaklılara ve borçluya bildirilir.

İlgililer, yedi gün içinde ve masrafını önceden vermek kaydıyla, mahkemeden rehinli malların kıymetini yeniden takdir etmesini isteyebilirler. Eğer yeni kıymet takdiri bir alacaklı tarafından istenmiş ve takdir edilen kıymet, kayda değer bir şekilde değişmişse alacaklı borçludan masraflarının ödenmesini talep edebilir.

Rehinli taşınmaz malların bu madde kapsamındaki kıymet takdiri, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca gayrimenkul değerlendirme uzmanlığı lisansı ile yetkilendirilen kişilere yaptırılabilir.”

- ✓ Konkordato komiseri, görevlendirilir görevlendirilmez borçlunun mallarının envanterini tutarak bütün bu malların değerlemesini yapacaktır (m.298 f.1). **Komiserin burada ki işlevi, konkordatonun tasdiki öncesi hazırlık işlemidir.**
- ✓ Borçlunun malları konkordato mahkemesinin bulunduğu yerden başka bir yerde ise bu halde orada bulunan malların değeri bulunduğu yer icra dairesi tarafından da yapılabilir. Fakat bu durum mecburi değildir. Komiser malların bulunduğu yere bizzat gidip, oradaki malların değerlendirilmesini kendisi de yapabilir. Konkordatonun önemli aşamalarından birisi de malların değerinin tespit edilmesidir. **Bu değerlemeye göre teklifin malvarlığı ile orantılı olup olmadığı ortaya çıkabilecektir.** Ayrıca borçlunun sermaye şirketi ve ortakların sermaye koyma borcunun bulunması halinde, bu konudaki sorumluluğun ne oranda olacağı da malvarlığı değerine göre belirlenecektir.
- ✓ Komiser, borçlunun üzerinde rehin bulunan malvarlıkları için ayrıca bir kıymet takdiri yapacaktır. Komiser tarafından ayrıca tespit edilen rehinli mallara ilişkin kıymet takdirleri **rehinli alacaklılara** ve **borçluya** tebliğ edilecektir. Bu tebliğ **alacaklılar toplantısından önce** yapılmalıdır. Bu tebliğin amacı, alacaklılara veya borçluya yapılan değerlendirmeye itiraz edebilme imkânının verilmesidir. İİK m. 298 f. 3 gereğince, rehin alacaklısı veya herhangi bir alacaklı yahut borçlu yedi gün içinde ve masrafını önceden vermek kaydıyla, mahkemeden rehinli malların kıymetini yeniden takdir etmesini isteyebilirler. Bu kıymet takdirini de asliye ticaret mahkemesi yapacaktır. Eğer yeni kıymet takdiri bir alacaklı tarafından istenmiş ve takdir edilen kıymet, kayda değer bir şekilde değişmişse alacaklı bu değerlendirme için yapılan masrafları borçludan talep edebilir.

ALACAKLILARI ALACAKLARINI BİLDİRMEYE DAVET-ALACAKLAR HAKKINDA BORÇLUNUN BEYANA DAVETİ (m. 299-300)

Alacaklıları alacaklarını bildirmeye davet:

İİK m. 299 : Alacaklılar, komiser tarafından 288 inci madde uyarınca yapılacak ilânla, ilân tarihinden itibaren onbeş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur. Ayrıca, ilânın birer sureti adresi belli olan alacaklılara posta ile gönderilir. İlânda, alacaklarını bildirmeyen alacaklıların bilançoda kayıtlı olmadıkça konkordato projesinin müzakerelerine kabul edilmeyecekleri ihtarı da yazılır.

Alacaklar hakkında borçlunun beyana daveti:

İİK m. 300: Komiser, borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında açıklamada bulunmaya davet eder. Komiser, alacakların varit olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve belgeleri üzerinde gerekli incelemelerde bulunarak bunların neticesini 302 nci madde gereğince vereceği raporda belirtir.

- Kesin mühlet kararı ile tayin edilen komiser, mühlet içerisinde önemli görevler üstlenmiştir.

Bu görevlerin belki de en önemlisi, konkordato sürecinin işleyebilmesi için olmazsa olmaz kabul edilen

alacaklılar toplantısına hazırlık işlemleri ve toplantının bizzat kendisidir.

- **Geçici mühlette** daha pasif bir rolü bulunana komiser, **kesin mühlet** kararı ile birlikte bir anlamda sahaya inmektedir.
- **Geçici mühlet** içerisinde sadece borçlunun işlemlerine nezaret etme görevi bulunan komiserin sonraki süreçte bu görevi ile birlikte, önemli görevleri bulunmaktadır.
- ✓ Komiserin bu süreçteki fonksiyonu aslında konkordatonun tasdikine hazırlık işlemlerinin yapılmasına yöneliktir. Borçluya ait malvarlıkların defterini tutarak bu malların kıymetini takdir eden komiserin kesin mühlet içerisindeki ilk görevi alacaklıları alacaklarını bildirmeye davet etmesidir.

ALACAKLILARIN
ALACAKLARINI
BİLDİRMEYE DAVET
EDİLMESİ

VE

BİLDİRİLEN ALACAKLAR
HAKKINDA BORÇLUNUN
BEYANI

- Alacaklılar, geçici mühlet kararının yayınlandığı gazetede ve ticaret sicil gazetesinde komiser tarafından yapılacak ilanla, ilan tarihinden itibaren on beş gün içinde alacaklarını bildirmeye davet olunur. İlanın birer sureti, adresi bilinen alacaklılara tebliğ de olunacaktır.
- Bu ilanda ayrıca, alacaklarını bildirmeyen alacaklıların bilançoda kayıtlı olmadıkça konkordato **projesinin müzakerelerine kabul edilmeyecekleri ihtar**ı da yazılır (m. 299).
- Bu bildirim yapıldıktan sonra komiser borçluyu iddia olunan alacaklar hakkında açıklamada bulunmaya davet eder (m.300).
- Bu çağrının amacı borçlunun **pasif malvarlığı değerlerini** açıklığa kavuşturmak ve konkordato görüşmelerinde **oy kullanacak alacaklıları** belirlemektir. Alacaklılar listesi, konkordato sözleşmesinin hazırlanmasında ve tasdik edilmesinde temel rol oynamaktadır. Bildirilmeyen alacaklar, konkordato sürecine etki edebilecek bir rol oynayamayacaklardır.

ALACAKLILARIN
ALACAKLARINI BİLDİRMEYE
DAVET EDİLMESİ

VE

BİLDİRİLEN ALACAKLAR
HAKKINDA BORÇLUNUN
BEYANI

✓İlanda bulunan önemli hususlardan birisi de alacaklarını bildirmeyen alacaklıların bilançoda kayıtlı olmadıkça **konkordato projesinin müzakerelerine kabul edilmeyeceklerinin** ihtar edilmesidir.

Mehaz kanunda ise, süresinde alacaklarını bildirmeyen alacaklıların oy hakkından mahrum olmaları kendilerine ihtar edilmektedir (Art.300 Abs.1).

- ✓Belirtelim ki, burada yitirilen müzakere katılma hakkıdır, **alacağın aslına ilişkin** bir kayıp söz konusu olamayacaktır.
- ✓Bu süre içinde alacak bildirilmese dahi onaylanan konkordato çerçevesinde alacaklıya ödeme yapılacaktır.
- ✓Rehinli alacaklılar, on beş günlük süre içinde alacaklarını bildirmeseler dahi, rehin haklarını kaybetmeyeceklerdir. **Fakat rehinli alacakların alacaklarını zamanında bildirmeleri, rehni aşan kısım bakımından önem arz etmektedir.** Zira alacağın rehinle temin edilmeyen kısmına ilişkin alacaklının konkordato müzakerelerine katılıp oy kullanabilmesi için on beş günlük süre içinde alacağını komisere bildirmesi gerekmektedir.

ALACAKLILARIN
ALACAKLARINI BİLDİRMEYE
DAVET EDİLMESİ

VE

BİLDİRİLEN ALACAKLAR
HAKKINDA BORÇLUNUN
BEYANI

- İİK m. 299 gereğince, bilançoda kayıtlı alacaklıların maddede öngörülen süre içinde komisere başvurmalarına gerek bulunmamaktadır.

Mehazda ise bilenen alacaklıların da süresi içinde alacak bildirimini yapmaları gerekmektedir (Art 300). Başka bir ifade ile, İsviçre hukukunda bilançoda kayıtlı olsalar dahi alacaklarını bir ay içinde bildirmeyen alacaklıların oy haklarının bulunmadığı kabul edilmektedir.

- **Konkordatoya tabi alacaklar**, mühlet kararının ilanından önce var olan veya konkordato projesinin tasdikinden önce komiserin onayı olmaksızın doğan alacaklardır. Bu kapsamdaki alacaklar arasına olağanüstü fesihle sona eren sürekli sözleşmelerden kaynaklanan tazminat alacakları da girmektedir (m.295).
- Kesin mühlet içerisinde doğan bir konkordato alacağı, 299. maddenin kıyasen uygulanması ile alacağın doğumunun öğrenilmesinden itibaren on beş gün içinde komisere başvurularak ilgili alacağın kaydı yaptırılabilir.

ALACAKLILARIN
ALACAKLARINI BİLDİRMEYE
DAVET EDİLMESİ

VE

BİLDİRİLEN ALACAKLAR
HAKKINDA BORÇLUNUN
BEYANI

- ✓ Başvuruları alan komiserin, alacakların rehin dışında kalmış kısmını, varsa imtiyazlarını gösteren bir liste oluşturması gerekmektedir. **Yabancı para cinsinden olan alacakların Türk Lirasına çevrilerek listeye geçirilmesi gerekmektedir.**
- ✓ Komiser, bildirilen alacakları kayıt etmeden önce **borçlunun bu alacaklar** hakkındaki görüşlerini de alır ve borçlunun kabul etmediği alacaklar, çekişmeli alacak olarak kayıt edilir. Borçlu, bildirilen alacakları kabul edeceği gibi, kısmen veya tamamen reddedebilir. **Alacak taleplerini reddeden borçlunun, ret sebeplerini de belirtmesi gerekmektedir.**
- ✓ İflas tasfiyesinde sıra cetvelini düzenleyen iflas idaresinin alacakların kabulüne ve reddine karar verebilme yetkisi bulunmasına rağmen konkordato komiserinin benzer bir yetkisi bulunmamaktadır. **Komiserin buradaki rolü tamamen pasiftir ve iflas idaresinin alacakların incelenmesi hakkındaki yetkisine benzemez.** Komiser, bildirilen alacakları kaydetmekle görevlidir. Tekrar hatırlatmak gerekir ki, konkordato sürecinde bir alacağa çekişmeli alacak niteliği kazandırma yetkisi sadece borçluya aittir.
- ✓ Bu noktada belirtmek gerekir ki, konkordato mühleti içinde borçlunun mali tablolarını inceleme fırsatı bulan komiser, hazırlayacağı rapor ile borçlunun gerçek alacakları hakkında alacaklılar toplantısına ve tasdik makamı olan asliye ticaret mahkemesine en doğru verileri sunmak zorundadır. Borçlunun mali kayıtlarının incelenmesi sonucunda alacak kayıtlarında manipülasyonlar tespit eden komiserin bu durum hakkında alacaklılar toplantısını ve gerekirse mahkemeyi bilgilendirmesi zorunludur. **Nitekim İİK m. 300 f.1 gereğince komiser alacakların varit olup olmadığı hakkında borçlunun defterleri ve belgeleri üzerinde şerhli incelemelerde bulunma ve bu inceleme sonuçlarını mahkemeye bildirmek zorundadır.**
- ✓ Bu şekilde oluşan çekişmeli alacakların konkordatoya katılıp katılmayacakları, katılacaklarsa da hangi oranda katılacakları konkordatoyu inceleyecek mahkeme tarafından belirlenecektir (m. 302 f.6).